

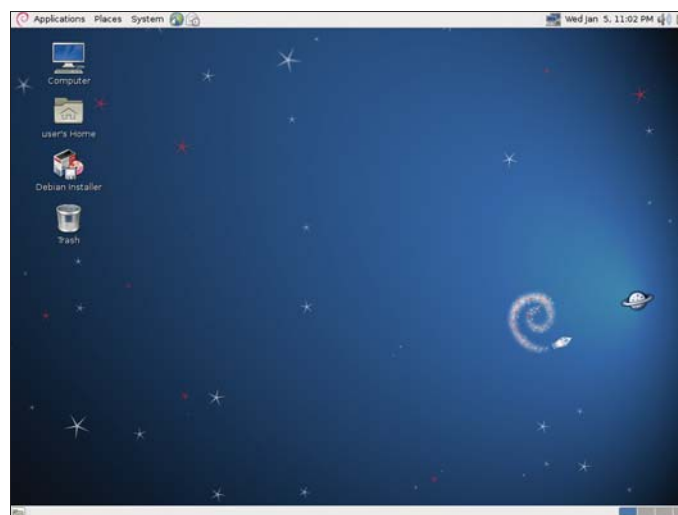
Debian ako univerzálny systém

Keby sa viedla na internete debata o tom, ktorý systém je najuniverzálnejší, vyhral by to pravdepodobne Debian. Systém, ktorý pozná hoci kto, a predsa je pre niekoho úplne neznámy. Povedzme si niečo o ňom. Vznikol v čase, keď kraloval Windows 3.11, a odvtedy sa neustále rozrastá. Debian možno nainštalovať prakticky všade – od supervýkonných serverov po kancelárske počítače, ktoré sa skladali pred desiatimi či pätnástimi rokmi.

Debian je linuxová distribúcia, ktorá vyniká rozsiahlosťou a univerzálnosťou. Zo žiadnej inej distribúcie nevychádza toľko systémov ako práve z neho. Aby sme trochu viac priblížili jeho rozsiahlosť, možno povedať, že na médiách je prakticky akékoľvek pracovné prostredie, hudobný prehrávač alebo kancelársky balík, aký bol pre Linux vôbec napísaný. Dá sa tak poskladať nádherný systém s prostredím KDE4 a množstvom efektov, ale aj pracovať bez akejkoľvek grafickej nadstavby cez terminál. To všetko v 18 architektúrach. Ak sa zoberie do úvahy, že Debian má množstvo vetiev (old stable, stable, testing, unstable, experimental), možno sa dopracovať k veľmi veľkému množstvu balíkov. Stabilná edícia je vhodná na server, verzie testing (tyždňové vydania) a unstable sú určené skôr pre bežné počítače.

Ďalšia zaujímavosť tohto projektu je jeho vzťah k licenciám. Debian je úplne slobodný a otvorený. Nenájdete priamo v ňom nijaký freeware, všetko len úplne otvorené programy. Čerešničkou na torte je, že napríklad namiesto

Debian v pracovnom prostredí GNOME

open source prehliadača Mozilla Firefox sa používa Iceweasel. To isté, úplne kompatibilné, no ešte o trochu slobodnejšie. Viac sa o Debiane môžete dozvedieť z rozhovoru, ktorý sme pre vás pripravili. Ak sa vám

STANISLAV HOFEREK

Rozhovor: Peter Krčmář, šéfredaktor servera Root.cz

Petr Krčmář je šéfredaktorom servera Root.cz a prevádzkuje server Debian-linux.cz

1. Aký veľký je Debian?

V súčasnosti je Debian jedna z najväčších linuxových distribúcií. Obsahuje viac ako 25 000 balíčkov a je k dispozícii pre 18 architektúr. Robí to z neho veľmi široko zameraný operačný systém, ktorý možno nasadiť na rôznych zariadeniach. Zaujímavé je aj to, že nie je nevyhnutné používať ho len spolu s linuxovým jadrom, ale i s jadrom FreeBSD.

2. Kde sa Debian často využíva?

Najčastejšie využitie je, samozrejme, na serveroch. Ide o jeden z najpoužívanejších systémov na bežných serveroch zaistujúcich funkcie webu, elektronickej pošty a podobne. Prírodzene, možno ho používať i na desktope, ale tam sa viac nasadzuje jeho klon Ubuntu.

3. Ako sa plánujú nové vydania?

Výhodou Debianu je to, že vychádza, „až nastane ten správny čas“. Existuje síce rámcový plán vydávania v každom nepárnom roku, ale väčšinou sa veľmi neponáhla a všetko sa nechá poriadne dozrieť. Používatelia majú možnosť neustále testovať pripravované novinky.

4. Aké sú rozdiely medzi Debianom a Ubuntu?

Vždy hovorím, že Ubuntu je vetva Debianu vyladená pre desktop. Dokazuje to aj štatistika, ktorá hovorí, že 91% Ubuntu stále tvoria balíčky z Debianu. Na tom nie je nič zlé, naopak, som rád, že niekto tú prácu robí – na dobrom základe z Debianu postaví desktopový systém.

5. Kto určite nepotrebuje najnovšie verzie programov?

Debian všeobecne nie je o tom, či je softvér nový alebo starý. Kto potrebuje, ten má vždy možnosť do systému dostať posledné softvérové novinky. Výhoda stabilného vydania Debianu je však v tom, že sa vám

nemení pod rukami (preto sa nazýva stabilný). Znamená to, že môžete k mnohým zariadeniam pristupovať systémom „nainštalovať – nastaviť – nechať tak“. Navyše sa teraz prejavuje snaha predĺžiť podporu vydávania jednotlivých verzií na päť rokov. V tom čase teda nemusíte na svoj funkčný server myslieť a on sa vám pri aktualizáciách nerozbije.

6. Ako sa Debian zmenil od svojich začiatkov?

Rozhodne sa výrazne rozrástol. Pamätám si, že som kedysi sťahoval svoje prvé verzie na niekoľko CD, dnes je systém mnohonásobne väčší. Samozrejme, to zďaleka neznamená, že treba všetok softvér používať. Len sa tým stal Debian úplne univerzálnym a mnoho ďalších distribútorov ho používa ako základ ďalšej práce.

7. Čo prináša Debian 6? V čom je iný?

Debian je veľmi konzervatívny, takže pri ňom nemôžeme čakať nejaké zásadné zmeny v tom zmysle, že by bolo všetko inak. Pravda, nejaké novinky prichádzajú: ide napríklad o prvé oficiálne vydanie umožňujúce nasadiť jadro FreeBSD, prichádza nový systém závislostného štartu a došlo k veľkým čistkám zastaraných technológií.

8. Aký potenciál má Debian do budúcnosti?

Vzhľadom na spomínanú konzervatívnu nepredpokladám, že by došlo k nejakým razantným zmenám. Takže Debian je a bude vždy úplne univerzálny systém pre server, desktop a ďalšie zariadenia. Pre množstvo používateľov je to jasná voľba v situácii, keď nepotrebujú alebo nechcú platiť za komerčný operačný systém.

9. Je Debian vhodný aj pre ľudí, ktorí nikdy nepočuli o ničom inom ako o Windows?

To závisí od toho, na čo ho takí používatelia chcú využiť a či chcú investovať do svojho vzdelania. Debian je tu, je im k dispozícii, je otvorený a je k nemu kopa dokumentácie vo všetkých jazykoch. Stačí chcieť a siahnuť po ňom. Ale je to stále iba možnosť.

10. Akými spôsobmi sa dá Debian nainštalovať?

Debian možno inštalovať azda všetkými spôsobmi, na ktoré si spomeniete. Ja sám ho najradšej inštalujem pomocou netinstall CD, čo je malý obraz, ktorý obsahuje vlastne iba inštalátor, zvyšok sa sťahuje z internetu. Presne podľa hlavného princípu Debianu: Je to univerzálna platforma a je len na vás, čo na nej vybudujete.